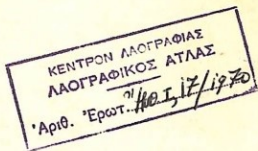

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑΣ

ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14

ΑΘΗΝΑΙ (136)

A'
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968

ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Δεν. 2969/10-5-70.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; *Τὸ πλῆθος εὐχ. καὶ κατ' ἀσχολοῦνται.*
Μόλις μὲν τὴν γεωργίαν. Μόλις ἡ εἰσφορά καὶ ἀποδοτῆς καὶ μετ' αὐτὴν
- 2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; *Ο. 71.*
- γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι εἰργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ τοίους ὄρους ὥς ἄτομα ἢ μὲ δλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; *Α. π. ὑπερβαίνει.*
γαιοκτημονες. δι' ἐκ. γαργα. κ. α. π.
- 2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημα-κατόροι κλπ.) *Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ;* *Ο. 71.*
- 3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα ;) *Ο. 71.*
- 4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὰ θερίσματα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ἡμερομισθίον εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ; *Ο. 71.*
- 5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐάν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; *Ο. 71.*
- 6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπῆγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; *Ο. 71. ἐκείνη. ἡ πλῆθος. ἡμερομισθία.*
- β) Ἐπῆγαιναν ἐποχικῶς ὥς ἐργάται ἢ ὥς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πρᾶματευτάδες (ἔμποροι) κλπ. ; *Ο. 71.*

δ'. 1) Πώς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζώϊκην κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικήν (μέ καῦσιν: α) τῆς καλάμιās μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος;
*Παλαιότερον ἐλιπαίνοντο τὰ χωράφια με ζοῦϊκήν κόπρον.
 ἢ φυτρεφείας.*

2) Πότε ἐγίνε τὸ πρῶτον χρήσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; *ἐπὶ ε.ε. 1950 καὶ ἐκείνην.*

ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; *τὸ σιδηροῦν ἄροτρον χρησιμεύει παρὶς ἐ.ε. 1930.*

1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.). Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖος κατεσκεύαζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγένετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; *ἐχρησιμοποιεῖται καὶ σήμερον ἐν σιδηροῦν ἄροτρον ἢ προμήθεια ἐστὶν ἐγένετο ἐν ἐν ἐμπορίᾳ.*

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄρότρου με τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1. 4. 7. 10.
 2. 5. 8.
 3. 6. 9.

2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) *1965*

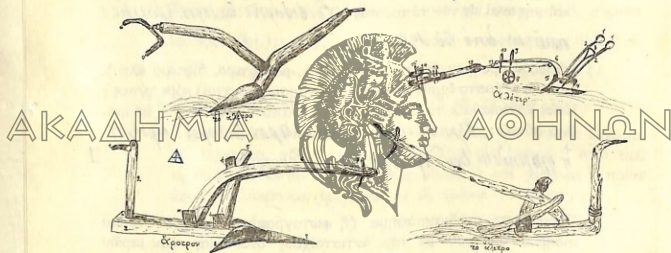
3) Μηχανὴ θερισμοῦ *ἐν ὑπόθεσι.*

4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν). *ἀπὸ ἀρκαμοποιῆθ.*

5) Μηχανή ἄλωνιςμοῦ. *ἡρωφ. αὐριῖται.*

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον *τὸ ξύλινον ἄροτρον κατασκευάζει*
οὐ βελόηιοι περρίται.

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἄρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιοῦμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ; *ὡς τὸ ὑ' 2. 3. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15.*

3) Ἰκνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξατημάτων αὐτοῦ.

1. <i>ἡρωφ. αὐριῖται</i>	6. <i>βελόηιοι</i>	11.
2. <i>ἡρωφ. αὐριῖται</i>	7. <i>κλῆμα σιδερέα</i>	12.
3. <i>ἀπὸ ἀρκαμοποιῆθ.</i>	8. <i>φτερά (βελόηιοι)</i>	13.
4. <i>βελόηιοι</i>	9. <i>δρι (σιδηροῦν)</i>	14.
5. <i>βελόηιοι</i>	10.	15.

(1) Ἐὰν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νά μεταβάλετε τήν ἀνωτέρω ἀρίθμησην).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιδῶν ; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. — Ἰχθυογραφῆσατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρῆσιν ἐκάστου.

Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο καὶ εἶναι. μὲν μορφῆς διὰ...
 τῶν πετρωδῶν. ὅπως τοῦ εἰδὸς τῶν χωραφιδῶν. ὡς ἐστὶ...
 εἰς ἀρ... 1. τῶν χωματερῶν εἰς ἀρ... ..

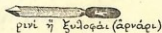
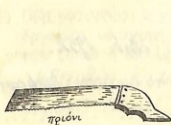

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου; .. ὡς τῶν ὡς καὶ...
 τῶν εἰδῶν... ..
 6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου; .. Ἦτο καὶ... ..

εἶναι. κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου.

- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου (π.χ. σκεπάρι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφάϊ κλπ.) Πιρίδι, β. μεταφῆρι, δίκροτο, ἀρνάρι, ξυλοφάϊ... ..

- 8) α) Διὰ τὸν ἄροτρον (ζεугάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) : βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἥμιονος, ὄνος. *Βόες, ἵπποι καὶ ἥμιονες.*

β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν ; *Δύο βόες. ἢ ἓν ἵππος καὶ ἥμιονες.*

- 9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ; *Διὰ τὰ βόδια ἦτο ἀναγκαῖος, ὁ γὰρ δὲ ἵππος ὁ ἥμιονες ὅχι.*

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λούρα, ζεύλες, πιζέυλια κλπ.). *Ἡ μορφή τοῦ παλαιότερου ζυγοῦ ἦτο αἶμα εὐρέγμο καὶ ἀλάτρι.*

Ἡ ἐνταῦθα τὰ ἐξαρτήματα αὐτοῦ ὀνομάζονται λουριά, λούρα, ζεύλες, πιζέυλια κλπ. ἡ μορφή τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ ἦτο αἶμα εὐρέγμο καὶ ἀλάτρι.

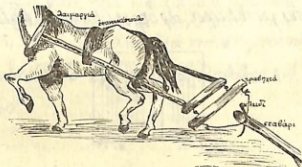
- 10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερος τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας. *—*

- 11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λούρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε αὐτόν). *Ἐ λέγεται λουριά καὶ τὸ ἄροτρον προσδένεται εἰς αὐτόν.*

- 12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἐνὸς ζώου ; *ἀπὸ 1952.*

Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ; *λαβερὰ.*

Περιγράψατε καὶ σχεδιάσατε (ἢ φωτογραφήσατε) τὴν σκευήν,
τὴν ὁποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῶον διὰ νὰ προσδεθῇ
εἰς αὐτὴν τὸ ἄροτρον. *ζευμαρχία, παλαφρέρια (βελόνες),
πρακόντσια (ἐπακωκόσμου), Πωλόντζι, καὶ ἡδ. περιπρεστικὴ
δύο ἄλληλα προεχλόντες καὶ κινεῖται. ζυγός.....*

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποίος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον); 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης
τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος); 2) γυναῖκα; 3) υπηρέτης. Σημειώσατε ποία
ἢ συνθήκη εἰς τὸν τόπον σας. *ὁ υπηρέτης.....*

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ
τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλιγον ἄροτρον. (Παραθέσατε,
εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν). *ζυγός, ζεύξις.....*

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον. *ὁ βοδὸς. ἡ
γυναῖκα.....*

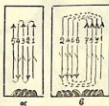
3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ
ὄργωμα μετ' σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα
τῶν ζῶων ἢ ἄλλως; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).
*κατευθύνει διὰ μέτ. καὶ βοδὸς μετ' ὀφθαλμοῦ καὶ καὶ κέρατα
ἡδ. τοῦ. ἡδ. καὶ βοδὸς μετ' ὀφθαλμοῦ καὶ καὶ κέρατα.....*

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγένετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένας αὐλακὰς (αὐλακίαις) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

Τὸ ὄργωμα καὶ παλαιότερον καὶ νῦν ἐκεῖ. ὅταν ἐργάζομαι μετὰ ξύλων...
 ἔκαστος ἐργάζεται ἀπὸ ἑξῆς (α). ἐξελίχθη σχεδιάγραμμα. ὅταν ἔσται ἐργάζομαι.

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β);

μετὰ ξύλων καὶ μετὰ ξύλων. ὅταν ὅσοι (μετὰ ξύλων) ἐργάζομαι.

Σημειώσατε μετὰ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρῆσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχη ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ὄρου ἐγένετο (ἢ γίνεται ἄκομη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορὰς ἢ σπορίας, ντάμιες, σιασιές, μεσδράδες κ.λ.π.); ἢ ὁλοῦν ἐν ὁλοῦν, ὁλοῦν, ὁλοῦν. ἢ ὁλοῦν καὶ χιγίται...
 ἢ ὁλοῦν (ὁλοῦν).....

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἢ σποριά); μετὰ αὐλακίαν; ἢ χωρίζετο...
 μετὰ αὐλακίαν.....

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον μετὰ σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιεῖται ἄροτρον; ἢ ὁλοῦν.....

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρῆσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μετὰ ὑνί: καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ. καθεύων.....

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σπορὰς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. *ὅς, ὁ ψιχός, καὶ τὰ ἔργασια...*

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορᾶς :

- 1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά· π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. *Διὰ τὴν σπορὰν τῶν βιτηρῶν ἔργασια δύο ὀργώματα. Τὸ ἔργον κατὰ τὸ ὑπόθεσι καὶ ἡ βιτηρὰ κατὰ τὸ ὑπόθεσι...*

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

Διὰ τὴν καλλιέργειαν τῶν μεσῶν ὀσπερῶν κηπευτικῶν...

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτὸν τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρὰ νάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν...

Ὅσον ἔτος κηρίων ἀσπαρτῶν. Γίνεται ὡς πρὸς τὴν σπορὰν βίτου ἀραβοσίτου.

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; *βίτου 2 ἀραβοσίτου 3 ψυχανθῶν 2...*

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται : α) κατὰ τὴν σπορὰν. π.χ. *τὸ δισάκι* εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ; *ἔο. δισάκι...*

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα) : 1) καθαρίζονται : τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὕνι κατὰ τὴν ἀροτρίασιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἔλλει-
ψοειδῆ σιδηραῖν ράβδον, ἣ ὅποια ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον
τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον; ~~Εὐχαριστοῦμαι~~ ~~μὲ~~ ~~τὸν~~...

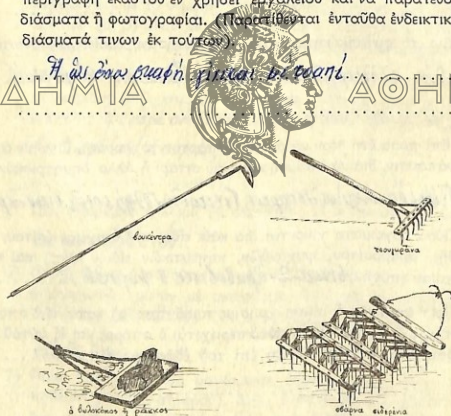
Βασίλειον, ἡ ἀποία. Εἰς τὴν βάσιν ὁ φερων. αὐτοκρετὴν ἀποκρίσει
ἐπὶ. ὀνομαζομένη. "δύναται."

2) Γίνεται μετά τὸ ὄργανον ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); *Ὁχι. ἀπέδωξ. Μετὰ παρέρχουσιν. ζηριζικόν...*

Πολύ διασπάρται και ιδίως μετά βροχών. Συμπεριφέρεται ως ασθενώς.

3) 'Η σκαφή μερών του ἄγρου πού δέν ἔχουν ὀργωθῆ (μὲ σκαλίδρα, τσαπί κ. ἄ.); Νά γίνη εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφή ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νά παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφαί. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

Ἡ αὖ ἐκείνη βασις, ἵνα καὶ ἐκείνη

γ) Ἐργαλεία διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κή-
που· π.χ. ὁ κασμός, ἡ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχθυογράφημα ἢ φωτογραφίαν)

Εργασία στο διάστημα. Χρησιμοποιώντας η Βασιλική και
δ. μαθητές.

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἡ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι, ὡς καὶ αἱ ἐργασίαι πού ἐκτελοῦν

Λαλῆδαις καὶ ἐν Ἰονίῳς ἢ ἐν ἑσπέρῳς.....

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὀσπρίων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορὰ καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου

ΕΙΔΟΥΣ· ΔΙΟΤΙ ΤΑ ΘΕΩΡΙΑ ΕΠΕΡΙΒΕΒΗΚΑΙ ΤΑ ΧΑΡΙΤΑ ΕΠΙΘΑΝΑ·
 4. ΚΑΙ ΜΕΤΑ ΤΗ ΕΠΙΣΤΗ ΑΝ ΤΟΥ ΕΛΕΘΕΡΙΟΥ ΕΙΔΟΥΣ ΣΤΑΘΕΙ ΔΙΟ·
 ΧΥΣΙΝΗΝ ΚΑΙ ΜΙΚΡΑΣ ΤΟΙΟΥΤΟΥ ΕΙΔΟΥΣ.

- 8) Ποία χωράφια ἐκαλλιερгоῦντο (ἢ καλλιερгоῦνται) διὰ τροφᾶς τῶν ζώων· π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ά. *Βιν. Γαργίσιος.....*

Καὶ πάλιν καὶ ἡ β.τ. γινώσκει...

- 9) Πώς ἐγίνετο πρὸ τοῦ 1920 (ἡ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμη-
λων· ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιές (βραγιές)
καὶ ἄλλως. Ἐξελίγοντο διὰ αὐτὰ καὶ διὰ τὴν ἐξοικονομίαν.

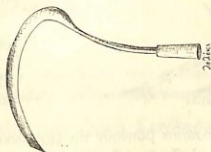
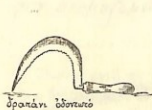
muscos. Zygocarpus. Zygopoda.....

Β'. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἐργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά.
(Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ·

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) *ὅσα ἰσχυρίζονται...*
οἱ παλαιότεροι καὶ οἱ νεότεροι...

Ἐάν ᾤσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ
 ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ
 σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε. *Ἡσυχ. κ.σ.*
νικητὴν τὴν πρώτην καὶ δεύτερην ἀρχαία θερίμενα...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ με ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) θερίζοντο
 (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφὴν τῶν
 ζώων (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). *βλ. κόσσα...*

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργα-
 λείου ἤτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν). *βλ. ἀπὸ τὴν...*
κοῦ μετὰ τὴν πρώτην καὶ δεύτερην ἀρχαία θερίμενα...

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβὴ του· (σχεδιάσατε ἢ φωτο-
 γραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο; *βλ. ἀπὸ τὴν...*
χειρολαβὴ καὶ ἀπὸ τὴν πρώτην καὶ δεύτερην ἀρχαία θερίμενα...
ὁ σιδηροῦς σκελετὸς, ὁ ὀδοντωτὸς καὶ ὁ ὁμαλὸς...

- 5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα; (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) *τὰ δρεπάνια ἐπιρρομνόςινοντο. οὐ. τοῦ. ἐμπερίον...*

- 6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μετὰ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκρίζωσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) *οὐκε. ἦτο. εἶτε. εἰς. ἐν. χρήσει. δ. θερισμῶ. καὶ. ἐν. τῇ. μετὰ. τῶν. χεῖρας. ἦτο. καὶ. εἶτε. καὶ. ὀσπρίων...*

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

- 1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μετὰ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερόν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σικάλις κλπ. *θερίζοντο. ἢ. εἰς. μέσση. ἐπὶ. κορμῶν. (καὶ. ὀσπρίων). ἐπὶ. ἡ. χεῖρας. τῇ. ἐκρίζωσει. ἢ. εἰς. ὀσπρίων. ἢ. εἰς. ὀσπρίων...*

- 2) Οἱ σταχὺες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσι) εἰς τὸ χωράφι μαζί με τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται). *σταχὺες. ἢ. εἰς. τὸ. χωράφι. μαζί. με. τὴν. ρίζαν. μετὰ. τὸν. θερισμὸν. πῶς. ἐλέγοντο. (ἢ. πῶς. λέγονται). ἢ. εἰς. τὸ. χωράφι. μαζί. με. τὴν. ρίζαν. μετὰ. τὸν. θερισμὸν. πῶς. ἐλέγοντο. (ἢ. πῶς. λέγονται)...*

- 3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὁποῖα παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοῦς τὰ δράγματα (δραξίες, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα ; *οἱ. ἴδιοι. δὲ. θεριστὰς. καὶ. τακτοποιοῦν...*

- 4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστὰ ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) *οἱ. χεριές. τοποθετοῦνται. ἐπὶ. τοῦ. ἐδάφους. χωριστὰ. ἢ. κεφαλαί. καὶ. εἰς. ἑνὸς. ἑνὸς. ἐνὸς. κατεύθυνσιν. ἢ. διασταυρῶνονται...*

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχού κα-
 λούνται άγκαλιές. ... *πρόχεται. χερμάβαλα και τα ποτά μυχάλα*
χοχτούρια

γ. Οί θερισταί.

- 1) Ποιοί θερίζουν : άνδρες και γυναίκες ; 'Υπήρχον (ή υπάρχουν)
 θερισταί, οί όποιοι ήρχοντο ως επαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
 σκοπὸν ἀπὸ ἄλλων τόπων και ποῖον ; *θερίσαν και άνδρες*.
και γυναίκες. κατόνοια

- 2) Πώς ήμείβοντο οὗτοι με ήμερομίσθιον (μεροκάματο) ή κατ'
 ἀποκοπήν (ξεκοπής). Ποία ήτο ή αμοιβή εις χρήμα ή εις
 είδος ; Τό ήμερομίσθιον ήτο μετά παροχής φαγητοῦ ή άνευ
 φαγητοῦ ; (Παραθέσατε με τὰς πληροφορίας και τήν σχετικήν
 εις τὸν τόπον σας ονοματολογίαν)

- 3) Οί άνδρες ή αί γυναίκες έφερόν τι εις τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
 λαξιν, ιδίαι τῆς άριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; 'Επίσης κατὰ
 τήν έναρξιν τῆς εργασίας τήν πρώτην ήμέραν περιεβάλ-
 λοντό τι εις τήν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μή αἰσθάνωνται
 κόπωσιν (δηλ. νὰ μή πονή ή μέση των) ; *αὐτοί. άνδρες. αἱ* ...
και οι θερισται. εις την μεσην επιστεως. εδωκαν χαντζα

- 4) 'Εδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θείρισμός· *Βεβαίως*

ἡμετέροισι. ἡμετέροις. ὁ δὲ πρῶτος ἀρχιεπίσκοπος. καὶ
παρὰ τῆς. Τρίτης. ἡ Πατριαρχικῆς.....

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμόν σχετικὰ τραγούδια; Καταγράψατε αὐτά. Συνήθως τραγουδοῦ-

Επαινετοῦσαν (ἢ τραγουδοῦσαν) κατὰ τὸν περιβόλον οὐχ ἑκα-
 τραγούδια; Καταγράψατε αὐτά. Σ. μ. π. ε. μ. γ. τραγουδοῦ-
 σαι. τραγουδία. τραγουδία. ἔσται. ἐν τῷ αὐτοῦ πο. π. οἱ β. α.
 γ. δ. α. Διδ. φορα.

- 6) Πού την τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυν πού μένουν ἀθήριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχυν πλέκουν σταυρὸν ἢ μάστιγ, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.).

Περιγράψατε λεπτομερώς όπου υπάρχει σχετικόν ἢ ἄλλο τι
ἔστιμον. *Ὁκί. ἐπὶ τῇ ἀφύπναι τῶ ἀφύπναι ἀδερμῶν τῶ
φ. ὅτι καὶ ἐπὶ τῇ ἀφύπναι*

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

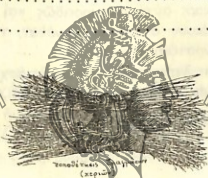
- 1) Πότε ἐγένετο τὸ δερμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμόν; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον, πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον; Τὸ δερμάτιασμα ἐγένετο μετὰ τὴν ἀνάστασιν τοῦ Πέτρου τῆς ἡμέρας.....

- 2) Πώς ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἔδένοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματίων μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν. *Τὸ δέμας γίνεται*

ἐγίγεται ἀπὸ δύο ἀνδράνων. Ὁ εἷας μ.π. ἐφ' ὧρα τοῦς βέλους καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές εἰς τὴν δυνάμιν.
Αὐτὸς ἔδενε μὲ δέμας. ἑστὰ ἐλυσσιν.
Ἐργαλεῖον δὲν ἐχρησιμοποιεῖτο. κατὰ εὐδαιμονίαν.

.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ;

Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἐτοποθετοῦντο ἐν ὁρίστῳ...
ρα. εἰς τὴν ὁποιοδήποτε μέρος τοῦ ἀγροῦ. ὅλα καὶ τὰ...
μ.π. ἐφ' ὧρα εἰς τὸν ὅλον καὶ τὰ ἐποποθετοῦντο. εἰς...
μ.π. εἰς τὸν ὅλον...

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

Πότε γίνεται η σπορά ή το φύτευμα αυτής. *Τό φύτεμα των*
καμυζών γίνεται επί φεβρουάριου μήνη καὶ 10....
μαρτίου.

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισιμο) τῶν γεω-
μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
ἀρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
φωτογραφίαν. *Ἡ ἐξαγωγή εὐρ. γεωμετρ. ἀπὸ το χωρά-
φι γίνεται μὲ τὴν ἀροτ. μηχανήν.*.....
(*εἰς τὴν ἀροτ.*).....

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνηθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν χειμῶνα μὲ ξηρά χόρτα (π.χ. σανόν, τριφυλλί, βίκον). Ἐσυνά, περιγράψατε πῶς ἀγίνεται ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ. *Ἐκυνδιόχερο...*
Ἐκαλλιέργετο ἀριφύλλοι ἢ θύλας. ἤ κατὰ τὴν κλάσιν κα-
εῶ. τὴν ἀριφύλλοι περιλάσσει μετὰ τοῦ κόβου. ἤ ξήρανσις
ἐπὶ τοῦ ἀγροῦ καὶ τῆ φύλαξις ἐν ἀσφαλτῶντι...
α καλ. ὕβρις

(Παραθέσσετε και σχεδιάσματα ή φωτογραφίας).....

- 3) Ζήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμοποιοῦντο ; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετικὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) Η. Ζήραρις. Ήχικο. δαί. σου. ἀπρῶν. Α. δ.
καὶ ἀνιέσθῃ. καὶ ἡμερᾶς. ἔγιντο. καὶ. βασιλεὺς. ἡμερᾶς.
βασιλ. δ. δαί. σου. ἡχικο. Α. ἡμερᾶς. ἡμερᾶς.
ἡμερᾶς. ὡς. τὴν. ἀνιέσθῃ.

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τῶν δερματιῶν πρὸς ὁλωνισμόν. Συνεκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τρόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ὅλωνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

Η μεταφορά των διαπρακτιών: Το διαπραγματικό αποτέλεσμα...
 ροντα εξ τούτου.

- 2) Πώς καλείται ο χώρος όπου τοποθετούνται τὰ πρὸς ἀλλωνισμὸν
δεμάτια. Εἰς τιὸς τοποὺς λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά,
θεμωνιάστρε, κλπ. Πὼς γίνεται ἡ τοποθέτησις; εἰς σωρὸν;
Υπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθέτησός; Οὐ γὰρ ἀπὸ ἀπὸ

ἔπορευεν αὐτὸς διὰ τῶν πόλεων καὶ κήρυκεν τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. καὶ ἐκτελεστον αὐτῷ
καὶ τὸ πνεῦμα καὶ ἡ δύναμις τοῦ Θεοῦ ἐν αὐτῷ. καὶ ἐκτελεστον αὐτῷ

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἁλώνι διὰ τὸν ἁλωνισμὸν τῶν δημητριακῶν ; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμὸς τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος), ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἕλλον γῶρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἁλώνι ; *ἡλήφην ἐνσεμνῶσαι ἐμῶν.*

11/28

- 4) Ποῦ κατασκευάζεται (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἄλωνα. Ἐντός τοῦ συνοικισμού, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου ; Εἰς ποῖαν θέσιν ; κατεσκευάσθη ἐξ αὐτοῦ χωρίου ἐν τῇ αὐλῇ...

21.3. μέγλη. ἔχου(ν)τες. καὶ μεταφ. ὑφ' ὁμοίωσαν. διὰ περισσ.-
 ἔχοντες. ἔχοντες. διὰ καὶ ἐπιθυμῶντας. ἐκ ἐπιτέρεσθαι.

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλὰς οἰκογενεῖας, πῶς γίνεται ἡ χρη-
σίς του, δηλ. μὲ ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; *Τὸ ἀλώνι
κ.ι. ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν.*

- 6) Ἀπὸ πότε ἀρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ; *Τὸ ἀλώνισμα
ἀρχεῖ ἐκ τοῦ αὐτοῦ (ἀνατόρῃ) καὶ ἕως αὐτοῦ ἐκτελεσθῇ.* ..

- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (μὲ δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (μὲ δάπεδον
ἐστρωμένον μὲ πλάκες).
(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
διάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) *ὡς εἶπ. ἐκ τοῦ αὐτοῦ χωμα-
τάλωνο. ἡ δὲ κατασκευὴ καὶ εἰς τὸ κέντρον ἐκτε-
λεσθῇ. ἡ δὲ πλάκα ἐκτελεσθῇ.*

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκαστον ἔτος πρὶ τῆς ἐναρξως τοῦ
ἀλωνισμοῦ· (π.χ. τοῦ χωματάλωνο)· καθαρισμὸς αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
χει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
καὶ ἀχύρων) *καθαρίζεται ἐκαστον ἔτος πρὶ τῆς ἐναρξως τοῦ
ἀλωνισμοῦ. ἡ δὲ πλάκα ἐκτελεσθῇ. ἡ δὲ πλάκα ἐκτελεσθῇ.* ..

- 9) Ἡ ὥς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξις τοῦ ἀλωνι-
σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; *ὡς εἶπ.*

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἀλω-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἷονδήποτε ἄλλον.

2. Θεοπαλαστήντες καὶ δέματα γῦρε ἀπὸ ἐπὶ ἀπαιδευτοῦ...
 ὅρνια μὲν βούς βλάψας ἀποκτείνω.....

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοπο-
 ήσεως ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

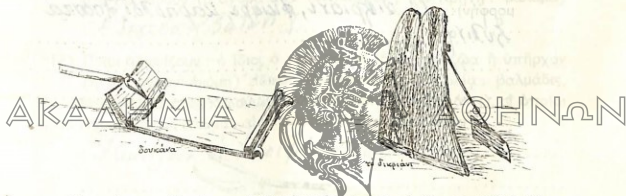
α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
 σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
 Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλω-
 νιοῦ ξύλινος στῦλος, ὕψους δυο-μέτρων (καλούμενός στήχερός,
 στρούλουρας, δουκάτη, βουκάτη κ.α.), ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐξαρτῶν-
 ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
 ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
 κῶς, «νὰ ἐρχονται γῦρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα. Ὁ....

ἐλπίσας. ἔχεται διὰ τῆς καταπατήσεως. ὁρὶ περιφερο-
 μένως. ἔχεται εἰς τὴν ἐνυλίσ. προεδόντες. ἐχρὶ μέδε..
 Πιστὴς δὲ εἰς τὴν ἀπαιδευτοῦ. προεδόντες. ἔχεται..
 ἔχεται νὰ περιβάλλεται. κυκλικά:.....

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
 ἀλώνισμοῦ. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-
 στυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινὰς τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλιές,
 αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζώων. Εἰς ἄλλους τόπους
 εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ
 μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδε-
 μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλιές περὶ τὸν
 λαιμόν ἐκάστου ζώου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
 ἀκόμη) ἀλώνισμός κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα).....

7
γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἀλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκᾶνα, δικριάνι, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἐλawnίζοντο (ἢ ἄλawnίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἀλωνιστικὸν μηχανήμα ; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκιά, ρεβίθια κ.ἄ.) ἤλawnίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνυμένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων ; ...

Ἐπεὶ τὰ ἀλawnιστικὰ μηχανήματα εἰς τὸν τόπον σας εἰσὶν ἀπὸ ποῦ ἐπληροῦντο καὶ σήμερον ;

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχυῶν ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν *Ἐπεξερο. α. δούλα. ... Μία. β. βρώμης ἡ δούλα. καθ' ἡμέραν (ἐν δ. δούλα).*

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ νὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἀχυρά ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα) *Ἐπεξερο. γ. μάλαμα.*

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουσι : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς με ἰδικὰ του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοὶ ἀλωνισταὶ (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. τοσπάνηδες, καλούμενοι ἀλωνισταὶ καὶ ἀγωνισταὶ), οἱ ὁποῖοι εἶχον βόδια ἢ ἀλογα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμόν *Ἀλωνιστοὶ οἱ ἴδιοι με ζῶα καὶ ζῶα.*

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου με ζῶα καὶ με ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυν· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν με χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ με ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα). *Ὁ χ.ε.*

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πᾶχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ; *Ζ.*

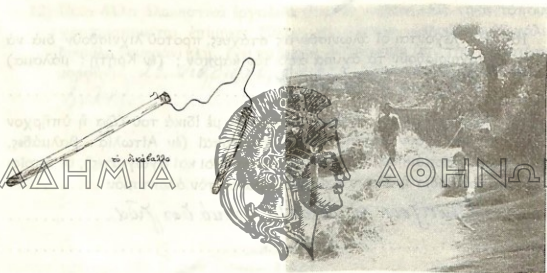
- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο εἰς τὸ ἄλῳνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;
Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγίνετο (ἢ γίνεται) χρήσις τοῦ κοπάνου
(π.χ. φακῆς, ρεβιθῶν κλπ.).....?

κοπάνος στρογγυλός

ξύλο κοπανιστικό διὰ τὸ κοπάνισμα
μικρῶν ἀμφοῦ δημητριακῶν...

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν ; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά ;
Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
παραγωγῶν ;

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
Ἐγίνετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου ; Πόσαι
στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν ;
Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

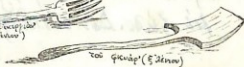
καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχυῶν ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας)

22) Κατὰ τὸ ἀλῶνισμα διὰ τῶν ζῳῶν, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐὰν ναί, ποῖα ;
Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ; ... 071

23) Πότε τὸ πρῶτον ἔγινε χρῆσις ἀλωνασιτικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνταίρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς). 1948. Προμηθεύτης...

β'. Δίχνησμα

1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίνχισμα· (ἐν Αἰτωλίᾳ: λειῶμα, ἐν Κρήτῃ: μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίνχισμα· πῶς λέγεται τοῦτο· (εἰς Κρήτην: θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον: δικριάνι, ἀλλαχοῦ: δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ. *Ἰν. ἔχον. δεξαμενὴν. δοξαμαλόν. ... τὸ δικριάνι καὶ τὰ καρποδόν. ὥς τὸ μισοῖσ. στήκ.*

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ;
Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίκνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πρᾶξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο. *Ο. Γρηγορίου*.

Μαθη. πρὸς Διχνομά. Καρὸς Πανα. ἦτο. ἐπὶ κήκης, εἰ δὲ...
Διχνομάτος. ἦτο. ἐπὶ οὐρανός. οὐδὲν. ἐκασφάγετο.....

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα; (Πῶς λέγεται τοῦτο: φτυάρι, θρινάκι; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.. *τὸ καρποπλῆρες τὸ...*

Казим.Т.Бра

AKAΔHΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνεμίζει)· ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

...ἐνδράς... ἐκράδας... ἡ ἀδελφὴ γυναικός.

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὁποῖα μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινες τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεταί δεύτερον ἄλῳνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

..Τὸ χαράρι ἐκκαταμένοντα ἐκράγια ὁραγῶν λέγοντες...
«χαρίδια». Ἀποχαρίζεται ὁ καρπὸς μετ' ἡμετέρων...
μέ. δὲ το. δὲν ὁραγῶν ὁραγῶν ὁραγῶν ὁραγῶν...

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλ-
νισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλῶνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
ηθίζεται τοῦτο *δ.ν. γίνεται*

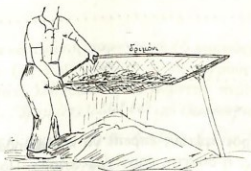
- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμένοντα
χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχυῶν (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;

Γίνεται μετ' ὀφριμόνι

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
ὕλων ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου; ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

νων μετ' ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. μετ' τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
κατὰ τόπους: βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) *π.χ. καὶ ἀνωτέρω.....*

ὁποῖα χρῄσασθαι... χίνοει... κ.τ.λ. ἀκριβοῦς...

- 7) "Όταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποῖα ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ;

Σχηματίζεται... εἰς σωρόν... χαράσσεται κ.τ.λ. φτυάρι... ὁποῖα χρῄσασθαι... ἐμπηγνύεται... κ.τ.λ. κορυφῇ... κ.τ.λ. φτυάρι... ὁποῖα... ἀσπάζεται...

- 8) Ἄλλὰ ἔτι μὰ προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην. *ὁποῖα... ὁποῖα...*

γ'.1) Ποῖαι ὀφείλαι πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἀλώνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποῖα ἦτο ἡ συνήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστής εἰς τὸ ἀλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἵπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητά του εἰς ὀκάδας, εἰς κοιλά κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἱχνο-
γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας). *Σημ. 7. η. καὶ*

[illegible]

μεσοκοίτε

κόντλο

- 2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἁλώνι ;

α) τὸ παπαδιάτικο.

β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,

γ) τὸ γυφτιάτικο.

δ) τὸ ἀλευνιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν) . Πηροφι . Μπὺν τὸ σιροφι λακιδέικε .

Πηγή: Μουσείο ευρωπαϊκής ιστορίας.

- 3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ· ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκ-

κων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἑκάστην περίπτωσιν τὰς σχετι-
κὰς συνηθείας) *Ἀνεβήκετε ἡ προεργασία τοῦ...*

οὐκ ἐστὶν ἐν ὁσίοις. ἢ καὶ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ. μετὰ τὸν μετὰ τὸν
ἐκ τῆς ἐκκλησίας. ἢ ἐκ τῆς ἐκκλησίας.

- 4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπτεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἀχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἄλωνα. Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

2) Πῶς λέγεται ἡ φωτιά αὐτή ; (π.χ. φανός, ἀφανός κλπ.) *Διὰ
... θηήρξε... ἀπομενεία...*

β'. 1) Ποῖοι ἀνάπτουν τὴν πυράν; παιδιά, ἡλικιωμένοι, ποῖος ἄλλος ; ...
Παιδιά... νεαροὶ... ἡλικίας...

2) Ποῖος ἢ ποῖοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τὴν πυράν.
Τὰ κλέπτουν ; Ἄν ναί, ἀπὸ ποῖον μέρος ; *Συλλέγουσιν τὰ
... ἰσθία... παιδιά... ἀπὸ τοῦ ἡγέρξ... ἰσθίου...*

3) Πῶς γίνεται ἡ συγκέντρωσις των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυράν ;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, εὐχαια, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα *τὰ τὰ... ἄσματα...
... φωτιά... οἱ... ἡμετέρας... ἡμετέρας...
... καὶ... ἡμετέρας... καὶ... ἡμετέρας...
... ἡμετέρας... ἡμετέρας... ἡμετέρας...*

2) Πηδήματα, χοροὶ γύρω ἀπὸ τὴν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερῆς)
Πηδήματα... ἡμετέρας... ἡμετέρας...

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.)

ἄγνυρα καὶ φρέχονα... εὐαγγέλιον.....

- 4) Καίονται (ἢ ἑκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα (περιγράψατε λεπτομερῶς)

Ἰούδα.....

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

δέν. ἐπὶ ἀρ. γ. εἰ.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΔΗΜΟΤΙΚΟΝ ΣΧΟΛΕΙΟΝ

ΕΙΣ

Νεοελληνική

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ